

OPONENTSKÝ POSUDEK

na habilitační práci

paní RNDr. Lucie Kupkové, Ph.D.

Všestranně zajímavá a mimořádně obsáhlá habilitační práce autorky (103 strany vlastního autorského textu habilitační práce a připojených cca 300 stran reprodukcí jejích klíčových publikací) představuje přehled dosavadního životního díla. Po formální stránce práce strukturována do systému pěti hlavních kapitol.

V Úvodu autorka stručně nastiňuje význam studia změn krajiny, problematiku používaných dat, metodickou složitost výzkumných úkolů a přínosu studia pro praxi i všeobecné poznání. Čtenáře uvádí do struktury své práce a předběžně informuje o zaměření jednotlivých kapitol a jejich částí. Jádrem práce jsou kapitoly 2. a 3.

Ve 2. kapitole Teoreticko-metodologické přístupy, východiska a předmět výzkumu (s. 11-40) podává postupně stále hlubší přehled o vývoji a aktuálním stavu geoinformačních technologií a výzkumných metod. Zvláště rozebírá ty metody a postupy v oblasti geografických informačních systémů (GIS) a dálkového průzkumu Země (DPZ), které ovlivnily autorčiny vědecko-výzkumné aktivity. Od metod deskriptivních, inventarizačních se dostává k postupům hodnotícím a modelačním. Svoje aktivity dále rozvrhla do oblastí (1) hodnocení změn využití krajiny, krajinné pokrývky a jejich hybných sil, (2) monitoringu stavu a změn horských ekosystémů s využitím dat DPZ a (3) hodnocení stavu vegetace s využitím spektroskopických dat. Každou ze jmenovaných oblastí dokumentuje teoreticko-metodologickým přehledem diskutujícím vývoj, stav, kvalitu a použitelnost stávajících známých postupů. Autorka zde prokazuje důkladnou znalost širokého spektra metod, jejich myšlenkového pozadí a aplikací v konkrétních výzkumných tématech.

Kapitola 3. Vlastní výzkum: struktura, výstupy a výsledky (s. 41-78) představuje souhrnnou dokumentaci prací autorky ze zmíněných tří oblastí aktivity. Pojednáváné vybrané práce reprezentují období činnosti autorky v letech 2002-2018, ačkoliv většina z nich pochází z let 2013-2018. Bez ohledu na rok vydání časopiseckých prací či kapitol v odborných knihách, autorka je postupně řadí do nedeklarovaných skupin (graficky ano) dokládajících úspěšnou práci v oněch třech oblastech aktivity. Uváděné práce dále autorka třídí podle dalších kritérií a posléze podává celkový přehled typů dat a zpracovatelských metod, které použila k dosažení dále demonstrováných výsledků ve 13 samostatných publikacích. Téměř vesměs jde o práce vysoké kvality zveřejněné v mezinárodně respektovaných periodikách registrovaných v databázích WoS a SCOPUS, či jiných významných editorských počinech. Všech 13 vybraných reprezentativních prací autorky, ať již individuálních, či sestavených v rámci kolektivu je pak podrobena důkladnému komentáři, co se týče jejich obsahu, cíle, postupu řešení úkolu a hodnocení výsledků. Takto je pojednáno sedm prací z oblasti změn využití krajiny, tři z oblasti monitoringu stavu a změn horských ekosystémů a tři z oblasti hodnocení

stavu vegetace s využitím spektroskopických dat a laboratorních analýz. Autorka vždy uvádí, v čem spočíval její individuální přínos při řešení výzkumného úkolu.

Na konci autorské části habilitační práce (nečíslovaná 4. kapitola) autorka dokládá svou důkladnou znalost řešených problematik 23 stránkami seznamu odborných pramenů (s. 79-101). Závěrem (5. kapitola) uvádí seznam – plné citace připojených reprodukcí 13 pojednávaných prací jako Soubor studií. Následuje kolem 300 stran reprodukcí pojednávaných odborných příspěvků

Předložená habilitační práce dokumentuje:

- vynikající orientaci autorky v oblastech jejího odborného zájmu, kde výrazně sama přispěla k metodickému a znalostnímu pokroku,
- skvělou znalost autorky aktuálního stavu vědecké disciplíny a moderních výzkumných metod, které přispívají k řešení aktuálních výzev vědy i praxe, tyto metody umí nejen aplikovat, ale i dále zdokonalovat,
- její schopnost osvojit si práci s nejnovějšími metodami,
- umění flexibilně pracovat v týmu v potřebně roli ať již vedoucí anebo v pozici servisní,
- autorka je žádaným členem v tuzemském i mezinárodním vědeckém týmu,
- autorka disponuje výborným mezinárodním renomé a postavením.

Jako již pamětník pociťuji:

- jisté mezery ve znalostech v daném oboru před rokem 1989 v tuzemsku,
- chybí zmínky o průkopnických pracích Geografického ústavu ČSAV Brně, který patřil (vedle Japonska) v 60., 70. a 80. letech minulého století k absolutní světové špičce v DPZ pomocí radiem řízených leteckých modelů a vizuálním a počítačovým vyhodnocení pořizovaných dat,
- jen připomínám, že „zlatý věk“ studia změn land use nastal již ve 30. letech minulého století ve Velké Británii a vlny zájmu o tuto oblast se periodicky obnovují (podobně i v DPZ, ovšem za nové technologické situace),
- pozoruhodných výsledků v nasazení radiem řízených modelů měl rovněž Ústav krajinné ekologie ČSAV, pobočka v Mostě, VÚRV v Praze a další instituce zkoumající imisní škody na lesních porostech a nemoci v zemědělských kulturách,
- místy zazlívám ve výstupech špatnou orientaci map vůči světovým stranám.

Tyto spíše okrajové výtky však nijak nesnižují rozsáhlou inovativní a vysoce odbornou činnost autorky a její významné postavení v tuzemské odborné komunitě i na mezinárodním poli.

Doc. RNDr. Jaromír Kolečka, CSc.

Masarykova univerzita v Brně

22. srpna 2019